

Sb. z. a n. ani zmínky. Podle dotčeného § 3 řeč. vlád. nař. platí tudíž ustanovení vyrovnacího řádu o konečnosti rozhodnutí vrchního soudu v té příčině i pro zemědělské vyrovnací řízení.

Čís. 16345.

K uznání dluhu, jímž se přerušuje promlčení (§ 1497 obč. zák.), nevyžaduje se smlouvy, t. j. přijetí druhou stranou, stačí i jednostranný projev, třeba konkludentně učiněný. Takovým je projev uznávací vůle, který vyplývá i nepřímou z dlužníkovy prohlášení učiněného v jiném úmyslu, měl-li o něm věřitel nepochybně nabýti vědomosti.

Pokud může býti spatřováno takovéto uznání ve smyslu § 1497 obč. zák., zařadil-li dědic v místopřísežném seznání jmění mezi pozůstalostní dluhy část pohledávky přihlášené věřitelem v pozůstalostním řízení v určité výši.

(Rozh. ze dne 30. září 1937, Rv II 514/36.)

Proti žalobě, již se žalující firma domáhala na pozůstalosti po Josefu S., za sporu odevzdané dědici Antonínu S., zaplacení pohledávky 30.035 Kč 65 h s přísl., vzniklé proti zůstaviteli za objednané a dodané zboží, namítla žalovaná pozůstalost mimo jiné promlčení, ježto od doby splatnosti účtů za dodané zboží uplynula doba delší než tříletá. Soud první stolice uznal zčásti podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu zcela. Důvody: Prvý soud spatřuje v tom, že žalovaný v místopřísežném sepsání jmění resp. ve výkazu obchodních dluhů v podaném pozůstalostním řízení zařadil do pozůstalostních pasiv pohledávku žalující firmy ve výši 15.000 Kč uznání zažalovaného nároku do uvedené výše, jímž nastalo přerušení promlčení co do zažalovaného nároku ve výši žalovaným uznané. V tom směru však není právní posouzení prvního soudu podle názoru odvolacího soudu správné. Uznání jest totiž konsensuální smlouvou, kterou se zjišťuje bez vzájemného ustoupení stran určitý právní poměr. V našem případě přihlásila žalující firma k pozůstalosti po Josefu S. pohledávku ve výši 30.035 Kč 65 h s přísl. Žalovaný však zařadil do pozůstalostních pasiv pohledávku tu jen ve výši 15.000 Kč. Nelze tedy míti za to, že by byl přihlášenou pohledávku uznal. Ostatně prohlášení žalovaného bylo učiněno v pozůstalostním řízení, jehož účelem není vypořádání nároků věřitelů zůstavitelových, nýbrž zjištění dědických nároků a odevzdání jmění osoby zemřelé oprávněným dědicům. Věřitelům přísluší v pozůstalostním řízení pouze práva vyhrazená jim v §§ 811, 812 a 815 obč. zák., jinak jsou však vyloučeni z jakéhokoli zásahu do pozůstalostního jednání. Pokud se tedy pozůstalost neodevzdává věřitelům *iure crediti*, nelze je pokládati ani za účastníky pozůstalostního řízení. I kdyby tedy v zařazení pohledávky do pasiv pozůstalostních bylo možno spatřovati jednostranné uznání dluhu dědicem, nelze říci, že se stalo vůči oprávněnému věřiteli nebo jeho zástupci ani že bylo tímto věřitelem přijato.

Podání žaloby na jinou částku, než dědic uvedl v seznamu pasiv, nelze zajisté pokládati za přijetí uznání. Ostatně by dodatečné přijetí uznání musilo být věřitelem prohlášeno ještě v době, kdy promlčení nebylo dokonáno, aby působilo přerušení promlčení. Jest tedy zřejmé, že v zařadě pohledávky žalující firmy ve výši 15.000 Kč do pozůstalostních pasiv nelze spatřovati uznání dluhu do této výše, kterým by se promlčení přerušilo. Poněvadž tedy přerušení promlčení nenastalo, jest celá zažalovaná pohledávka promlčena a bylo žalobu zamítnouti zcela.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil soudu první stolice další jednání a opětné rozhodnutí.

D ů v o d y:

»Uznání« dluhu podle § 1497 obč. zák. nevyžaduje smlouvy, tedy přijetí druhé smluvce, dostačí jednostranný projev dlužníkův vůči věřiteli buď výslovně nebo mlčky (§ 863 obč. zák.) učiněný. Stačí tedy i takový projev uznávací vůle, který vyplývá nepřímou z prohlášení vůle, učiněného dlužníkem v jiném úmyslu, mohl-li věřitel o tom nepochybně nabýti vědomosti. Podle toho bývalý nejvyšší soud vídeňský neuznal za mlčky učiněné uznání dluhu dle § 1497 obč. zák., jestliže dluh ještě nepromlčený a věřitelem k pozůstalosti nepřihlášený byl pojat do inventáře pozůstalosti, ježto bylo proň vloženo do pozemkové knihy zástavní právo (Gl. U. č. 15546, 2904), viděl však mlčky učiněné uznání dluhu v tom, že byla pohledávka pojata do pozůstalostního inventáře sepsaného za přítomnosti věřitelovy i dědičky dlužné pozůstalosti (Gl. U. č. 12631).

V souzeném případě nejsou sporné tyto skutečnosti: Zůstavitel Josef S. byl v kontokorentním poměru se žalující firmou a jeho právní zástupce Dr. B. zaslal mu dopis ze dne 5. března 1929 o účetních diferencích se žalující firmou, zatěžující Josefa S. ke dni 1. ledna 1929 saldem 27.583 Kč 40 h, v němž dále píše, že je nutno provést vyúčtování mezi stranami podle dokladů a že se žalující firma chce dohodnouti o způsobu placení Josefem S. Po smrti Josefa S., zemřelého 5. května 1929, přihlásila žalující firma dne 25. května 1929 k jeho pozůstalosti pohledávku 30.035 Kč 65 h, o čemž pozůstalostní soud uvědomil žalovaného usnesením D 272/29-5 ze dne 26. června 1929. Poté žalovaný s ostatními dědici v místopřísežném seznání jmění, podaném dne 20. srpna 1929, uvedl jednak pohledávku 4.000 Kč proti žalující firmě, jednak dluh u žalující firmy v částce 15.000 Kč. V souzeném sporu udal žalovaný, že v pozůstalosti Josefa S. byla pohledávka žalující firmy uvedena přibližnou částkou 15.000 Kč, s kterou se přibližně počítalo a která měla být opravena jako všechny ostatní pohledávky teprve potom, až bude podle dokladů možno stanovit její přesnou výši. Žalovaný ovšem udal, že tím neměla být pohledávka žalující firmy uznána ani co do výše, ani co do správnosti, avšak z toho, co uvedeno, plyne, že žalovaný počítal s tím, že zůstavitelův běžný účet u žalující firmy vykazuje nedoplatek, jež odhadl asi na 15.000 Kč, které pojal do místopřísežného seznání majetku, byv pozůstalostním soudem zpraven o tom, že žalující do pozůstalosti té přihlásila pohledávku 30.035 Kč 65 h.

V tomto konkrétním prípade vidí dovolací súd v podanom miestopřísežném seznání jmění žalovaným učiněným za shora vyličených okolností, z nichž možno usuzovati na zřejmý úmysl dlužníkův uznati dluh vůči věřiteli, uznání pohledávky žalující firmy co do důvodu nesporné, avšak sporné co do výše. Není však třeba v případě, o nějž jde, uznání výše pohledávky, stačí uznání nároku co do důvodu (srv. rozh. č. 10369, 15550 Sb. n. s.). Toto uznání v podání žalovaného ze dne 20. srpna 1929, D 272/29-8 přerušovalo podle § 1497 obč. zák. běh promlčecí lhůty co do žalované pohledávky. Poněvadž žaloba byla podána 9. května 1932, tedy před uplynutím tří let, nenastalo promlčení této pohledávky podle § 1486 č. 1 obč. zák. Nižší soudy pro svůj mylný názor neprobraly ostatní spornou látku, je proto řízení vadné (§ 503 č. 2 c. ř. s.) a bylo nutno rozsudky nižších soudů zrušiti ve smyslu § 496 č. 3 a § 513 c. ř. s.

Čís. 16346.

I. Keď žalovaný namietal v spore, že žalobník nie je oprávnený k žalobe, lebo žalobná pohľadávka bola erárom v bernej exekúcii zabavená, ale vyzvaníu súdu, aby opovedal eráru (exekučnému úradu) spor (odst. 3 § 387 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.), nevyhovet, treba to pokladať za odstúpenie od námietky.*)

II. Dlžník, ktorého pohľadávka bola v exekúcii zabavená, až do príkázania tejto pohľadávky veriteľovi k vybraniu oprávnený je vymáhať ju na poddlžníkovi sporom, avšak len tak, aby suma pohľadávky složená bola do súdneho depozitu.)**

(Rozh. z 2. septembra 1937, Rv III 381/37.)

Proti zmenkovému platebnému príkazu namietali žalovaní medzi iným, že zmenku, o ktorú ide, dali podľa dohody uzavrenej pri účasti žalujúceho peňažného ústavu Štefanovi Z. na krytie nedoplatku kúpnej ceny nehnuteľností, ktoré od neho kúpili; že pohľadávka Štefana Z., ktorej predmetom je kúpna cena nehnuteľností, bola rôznymi jeho veriteľmi zabavená, najmä opätovne berným úradom v L. v bernej exekúcii a inž. Gejzom K. v súdnej exekúcii pod č. Ck 121/33, a že v dôsledku týchto zabavení žalujúci peňažný ústav stratil právo zmenku proti nim uplatňovať.

Súd prvej stolice zmenkový platebný príkaz zbavil účinnosti, odvolací súd jeho rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd usnesením Rv III 809/36 rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a uložil mu ďalšie pojednávanie a nové rozhodnutie. Dôvody týchto rozhodnutí uverejnené sú v Úr. sb. č. 2995. V tejto súvislosti má význam len táto časť dôvodu v rozvázovacieho usnesenia Naj-

*) Porov.: Úr. sb. č. 2947 (II), 2995 (II).

**) Porov.: Úr. sb. č. 672, 2486, 2947 (III), Sb. n. s. č. 10837.